

**2006 MALÎ YILI GENEL VE KATMA BÜTÇE KANUN TASARILARI
İLE 2004 MALÎ YILI GENEL
VE KATMA BÜTÇE KESİN HESAP KANUNU TASARILARININ
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU
GÖRÜŞME TUTANAKLARI**

29.11.2005 Salı

İ Ç İ N D E K İ L E R
MALİYE BAKANLIĞI
- Gelir İdaresi Başkanlığı
- Kamu İhale Kurumu
- Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

BAŞKAN –

Buyurunuz Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; Maliye Bakanlığı gelir bütçesi ve Kamu İhale Kurumu bütçesi üzerinde, Sayın Bakanı ve Başkanı dinledik; ben de, bu vesileyle, gelir bütçesi üzerinde bir değerlendirme yapmak istiyorum.

Öncelikle, yeni bütçe sistemi nedeniyle bu yıl bütçesinin öncekilerden farkı, gelir bütçesinin öncekilerden farkı, vergi harcaması olarak isimlendirdiğimiz, tahsilinden vazgeçilen harcamaların, vergilerin, bu yıl bütçesinde gösterilmiş olmasıdır. Bu, çok olumlu bir adımdır. Tahsilinden vazgeçilen vergilerle, devlet hangi büyüklükte verginin tahsilinden vazgeçmiştir; bunun, gerçekten, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgisine sunulması gerekmektedir. Bu, bu yıl ilk olarak atılmış bir adımdır. Çalışması Maliye Bakanlığında eskiden beri vardır; ama, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Yasası gereği ilk defa bu yıl bütçesine yansımıştır.

Tabii ki, bu anlayışın, ileride daha geliştirilmesi gerekecektir. Tahsilinden vazgeçilen vergilerin büyüklüğünü görüyoruz. 8,5 milyar Yeni Türk Liralık bir verginin tahsilinden devlet vazgeçmiştir, çeşitli vergi kanunlarında getirmiş olduğu istisnalar ve muafiyetler yoluyla. Tabii, ileride bu istisna ve muafiyetler yoluyla vazgeçilen vergiler karşılığında acaba ekonomide nasıl bir yarar sağlanmış, nasıl bir fayda elde edilmiştir; bunun ölçülüp ortaya konulması gerekir.

Bir diğer yol, tabii ki, bu istisna ve muafiyetler yoluyla devlet teşvik etmiş olduğu alanlar için hedeflediği amaca, hedeflediği sonuca ulaşmış mıdır; ulaşamadıysa, acaba devlet bu vergileri tahsil edip bu harcamaları kendi yapsaydı daha mı doğru olurdu gibi bir tartışmanın gündeme gelmesi gerekir o zaman. Sonuçta, böyle bir bütçe bu yöndeki tartışmaları başlatacağı için, istisna ve muafiyetlerin tüm toplum kesimlerince bilinmesini sağlayacağı için, toplum, bütçe sürecine, vergilere daha ilgi duydukça, bu istisnalar da daha çok tartışılacak ve aslında demokrasi açısından çok daha ileri düzeylere gitmiş olacağız. Ben, bunu, demokrasi açısından da önemli buluyorum. Tahsilinden vazgeçilen vergilerin Parlamantonun bilgisine sunulmasını önemli buluyorum. Belki, yarın öbür gün Parlamento diyecektir ki, bu kadar istisnayı neden koyuyoruz, şu istisnadan vazgeçelim, şu faaliyeti bu kadar teşvik etmeyelim, onun yerine şu istisnayı koyalım, şu alanı teşvik edelim gibi seçenekleri Parlamento tartışacaktır.

Konu demokrasiye gelince, gelir bütçesini biraz demokrasi bağlamında değerlendirmek istiyorum müsaade ederseniz. Bütçe bir kaynaklar, harcamalar dengesidir. Kaynaklar, bütçenin önemli ölçüde vergilerle sağlamış olduğu unsurlardır ve toplum, Parlamento aracılığıyla, Parlamento eliyle vergi yasalarını yürürlüğe koymaktadır. Tabii ki, Parlamento toplumun temsilcilerinden oluştuğuna göre, sonuçta çıkacak olan her yasanın, her vergi yasasının sonuçta demokratik olduğunu, diğer yasalar gibi demokratik olduğunu söylemek, tabii ki, mümkündür. Esasen temsilî demokraside başka bir çözüm de yoktur; ancak, günümüzde demokrasideki bu anlayış yavaş yavaş tıkanıyor, yavaş yavaş toplum tarafından, bireyler tarafından tartışılmaya başlanıyor veya en azından toplum veya bireyler böyle bir sürece katılmama yönünde, parlamenter sürece, yasa yapma sürecine katılmama gibi bir tavırla görüşlerini ifade ediyorlar gerek seçimlere katılma oranlarındaki düşüş gerekse klasik demokrasinin, geleneksel demokrasinin klasik kurumları, parlamento, sendikalar, siyasî partiler, seçimler gibi klasik kurumlar artık vatandaş tarafından o kadar ilgiyle izlenmiyor, vatandaşın çok fazla ilgisini çekmiyor, âdeta siyasî partiler, parlamento, milletvekilleri sanki o toplumun içinden çıkmış değil de, bir başka grupmuş gibi toplum tarafından algılanmaya başlanıyor. Bu, sadece Türk demokrasisinin sorunu değil, gelişmiş demokrasilerin de sorunudur. Parlamenterler bütün demokrasilerde toplumun çok iyi gözle bakılmayan kesimleri haline dönüşmüşlerdir. Bu, esasen, günümüz demokrasisinin çözmek zorunda kaldığı, çözmekle karşı karşıya kaldığı en önemli sorundur. Toplum, bireyler nasıl olacak da bu süreci daha çok ilgi duyar hale gelecektir. Demokrasilere eğer bunun çözümlerini, bunun alternatiflerini koymazsak, katmazsak, giderek artık seçimler, parlamenter sistemler sadece çoğunluğun diktası olarak isimlendirebileceğimiz, görünüşte demokratik; ama, topluma mal olmaması nedeniyle, tüm bireyler tarafından benimsenmemiş olması nedeniyle, gerçekte demokratik olmayan yönetimler, hükümetler olarak algılanacaktır. Bugün demokrasinin karşı karşıya kaldığı en önemli sorun budur bence.

Bunu gelir bütçesi bağlamında değerlendirecek, şimdi, Parlamento vergi yasalarını çıkarıyor, bu vergi yasaları uyarınca vergiler tahsil ediliyor ve tahsil edilecek vergilerin büyüklüğünü de her yıl bütçe yasalarında gelir bütçesi içerisinde görüyoruz. Peki, vatandaş bu vergiyi ödüyor; ama, bu verginin nasıl harcadığı konusunda, bu kadar büyük vergiyi ödeyen toplum, bireyler bu verginin nasıl harcadığı konusunda, nasıl harcanacağı konusunda hiçbir şekilde söz hakkı sahibi değil; yani, biz vatandaşa sormuyoruz bu vergileri tahsil ederken, sen acaba ödediğin bu vergilerle nasıl bir kamu harcaması politikası olmasını isterdin veya ödediğin vergilerin hangi harcamalara gitmesini isterdin, öncelik sıralaman nedir, önceliklerin nelerdir senin şeklinde vatandaşa herhangi bir şekilde sormuyoruz. Biz de sormuyoruz, diğer ülkeler de sormuyor; yani, bu söylediğim sadece Türkiye'nin meselesi değil. Gerçekten parlamenter sürece, yasa yapma sürecine vatandaşın daha çok katılmasını, vatandaşın ödediği vergilerin hesabını sormasını istiyorsak, vatandaşın bu sürece, bu bütçeye katkısını daha çok sağlamak gerekir. Bunu gelişmiş ülkeler tartışıyorlar. Belki onlarda bir gün uygulamaya girer, belki girmez bilemiyorum; ama, sonuçta, vatandaş bir şekilde daha çok bu işe katmanın yolu aranıyor, biz de aramak zorundayız.

Bu çerçevede bir şey önermek istiyorum, her yıl bizim gelir idaresi vatandaşlara, mükelleflere birer bildirim göndersin, bu bildirimde ödediğiniz vergilere göre kamu hizmetlerinde nasıl bir öncelik istiyorsunuz, en önce kamu nereye harcama yapmalı. Belki bazı mükelleflerimiz kamu öncelikle sağlık ve eğitime harcama yapmalı derken, bir kısmı belki ar-ge'ye ağırlık verecektir, bir başka kısmı sosyal koruma harcamalarına kamu ağırlık vermelidir şeklinde bir tercih belirtebilecektir. Şöyle bir şey olabilir; yani, bu önerinin sonucu, tabii ki, sadece bir anket olmamalı,

vatandaşı, mükellefe bunu sorup onun tercihini aldıktan sonra, bu sadece bir anket olmamalı, ödenen verginin yüzde 1'ini mükellef istediği kamu harcaması arasında, kamu hizmeti arasında dağıtma yetkisine sahip olsun. Sonuçta ortaya bir hükümetin bütçesi çıkacaktır, bir de vatandaşın bütçesi. Benim önerdiğim, vatandaş bütçesi.

Bakin, bunun şu yararı olacaktır: Denilebilir ki, efendim, yüzde 1'lik tercihe göre hükümet bunu dağıtır, mükelleflerin ödedikleri vergilerin yüzde 1'ini onun istediği şekilde dağıtır; ama, o dağılımı zaten bileceği için idare, ödenek dağılımını da peşinen ona göre ayarlayacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Dolayısıyla, bu sonuca ulaşmaz denilebilir. Buna karşı şunu söylemek mümkün; öyle değil, ben şahsen öyle düşünmüyorum, ya bu itirazı doğru bulmuyorum. Neden; çünkü, vatandaş eğer vergisinin yüzde 1'ini, sonuçta 2006 yılı gelir bütçesinin yüzde 1'lik kısmını şuralara harcayın diyor ve bunun da birinci sırasına örneğin ar-ge'yi koymuş diyelim, ar-ge'yi koymuşsa, hükümetler vatandaşın bu tercihini o kadar gözardı edemezler, en azından vatandaş, toplumu ikna etmek için bir çabaya girişecektir. Bu çaba bile, hükümetin vatandaşların tercihini dikkate alması demektir. Ben bunu öneriyorum. Bu bütçe belki şu an bu kurumun hemen yerleştirilmesi için çok zamanı değil; ama, belki karar verilirse bunu biz bugün bile planlayıp önergesini burada yazabiliriz; ama, vatandaş bu sürece katmanın doğru olduğunu düşünüyorum, bu daha çok demokratikleşmek, vatandaş hükümet üzerinde daha, yönetim üzerinde daha hesap sorar hale getirebilmek için gelir bütçesi üzerinde benim önerdiğim bir yöntem. Tabii ki, daha çok demokratik olabilmenin birçok daha şartları vardır, birçok daha kurumları vardır. Bunu ben bütçeyle ilgili olduğu düşüncesiyle burada ifade ediyorum.

Şu değerlendirmeyi yapmak istiyorum: Dolaylı dolaysız vergiler değerlendirmeleri yapıldı, Sayın Bakan yaptılar, sayın milletvekillerimiz yaptılar. Vergilerle gelir dağılımı düzeltilebilir mi tartışması yapıldı. Ben de o konulara ilişkin görüşlerimi ifade etmek istiyorum. Bir kere dünyadaki genel eğilimi, gelişmiş ülkelerdeki genel eğilim, tüketim vergilerinin daha öne çıkması yönündedir. Tüketim vergileri giderek bütün dünyada veya tüketim vergisi uygulayan ülkelerde özellikle genel tüketim vergisi olan, Katma Değer Vergisinin olduğu ülkelerde daha öne çıkmaktadır. Bunun öne çıkma nedeni şudur: Sosyal devlet, refah devleti giderek güç kaybediyor tabii. Refah devleti önemli ölçüde toplanan vergilerin büyüklüğüne bağlıdır. Oysa küreselleşme, sermayenin önündeki engelleri kaldırdığı için, bütün ülkeler giderek sermaye için daha uygun bir yatırım ortamı yaratma amacıyla sermaye üzerindeki vergileri azaltmak zorunda kalıyor, bu da ister istemez vergi gelirinin azalması sonucuna yol açmaktadır. Öte yandan vergilerin büyüklüğü peşinen...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlar mısınız.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Yeni başlamıştım. Sayın Başkan, konuşmacı bulamıyordunuz, bırakın işte, buldunuz konuşsun.

BAŞKAN – Şimdi birkaç kişi sıraya girdi Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Peki.

Tabii ki, refah devleti büyük ölçüde yüksek oranlı bir vergi yüküne dayandığı için ve küreselleşme bu yükte azalmaya yol açtığı için, sermaye üzerindeki vergilerin azalması sonucunu yarattığı için ister istemez azalan gelirin, kaybolan gelirin bir kısmı tüketim vergilerinden telafi edilmeye çalışılmakta ve tüketim vergileri bu ülkelerde toplam vergi geliri içerisindeki payını giderek yükseltmektedir. Belki bu yükselmenin artık sonlarına gelmişizdir, makul bir sona gelmiştir belki

dünya; çünkü, rakamlar onu gösteriyor. Bir dönem oldukça yükselen tüketim vergilerinin artık artış oranının giderek yavaşladığını, azaldığını görüyoruz. Bu nedenle tüketim vergileri artıyor.

Sosyal güvenlik primleri, yine, ister istemez hâlâ önemli bir gelir kaynağıdır, bütün bu ülkeler için; yani, ilk iki sırada tüketim vergileri ve sosyal güvenlik primleri vardır vergi olarak. Esasen küreselleşmenin yarattığı önemli sorun çalışanlar, emek gelirleri üzerindeki vergi yükünün azalmasıdır, nispî olarak ağırlaşıyor. Siz eğer sermaye gelirleri üzerindeki vergi yükünü azaltırsanız, emek gelirlerine onun vergisine dokunmazsanız; çünkü, emeğin sermaye gibi hareket kabiliyeti çok fazla değil; o nedenle ülkeler emeği daha kolay vergileyebiliyor. Biz en kolay vergileyenlerden biriyiz tabîî. Bu tarihsel süreç öyle olmuştur Türkiye’de. Emek üzerinde en fazla vergi yükü olan ülke Türkiye’dir. Türkiye yüzde 42,7’yle OECD ülkeleri arasında birincidir şu anda. Evli, iki çocukluk bir işçide Türkiye OECD birincisidir sosyal güvenlik primleri artı diğer vergiler dahil.

Konumuza dönersek, emek gelirleri üzerindeki yük ağırlaşıyor. Bütün ülkelerin sorunu, Türkiye’nin çok daha fazla öncelikli sorunu, kayıt dışıyla mücadeledeki en önemli sorunu. Tüketim vergilerine baktığımızda, Türkiye’de tüketim vergilerinin payı yüksek hem genel bütçe vergi gelirleri içerisindeki payı yüksek hem de onun reel düzeyini gösteren gayri safî yurtiçi hâsılaya oranı da yüksek; yani, şu var: Bizde dolaylı vergilerin payının yüksekliğinin temel nedeni, dolaysız vergilerin olması gereken düzeyde olmaması. Eğer dolaysız vergiler olması gereken düzeyde olsaydı, dolaylı vergilerin payı bu kadar yüksek gözükmeyecekti; bu bir neden; ama, tüketim vergilerinin, dolaylı vergilerin gayri safî yurtiçi hâsılaya olan oranına baktığımızda, oradaki oranının da OECD ülkelerinden yüksek olduğunu görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Hamzaçebi...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Arkadaşlarımızda son, güncel oranlar vardır, ben eski oranlarımı bulmaya çalışıyordum; ama, henüz gelmediği için o oranları veremeyeceğim; ama, hatırladığım örnek, genel tüketim vergisi olan Katma Değer Vergisinde bizim gayri safî millî hâsılaya oranımız yüzde 9'lara yakinken, OECD ortalaması belki 8'ler düzeyindeydi yanlış hatırlamıyorsam gayri safî yurtiçi hâsılaya oran. Yani, biz orada da yükseğiz; ama, belki buna karşı şu denebilir: Türkiye’de millî gelir yeniden hesaplanıyor. Hesaplama yöntemi değişiyor. Gerçekte bu yeni serilere göre millî gelir hesabı açıklandığında bizim bütün varsayımlarımız değişecek aslında. Belki şu an için verimliliği çok yüksek gözükken Katma Değer Vergisi Türkiye’de yerli yerine oturacak. Türkiye’de Katma Değer Vergisinin verimliliği Avrupa Birliğinden daha yüksektir, KDV uygulayan OECD ülkelerinden daha yüksektir; ama, millî gelir hesabı değişir, Türkiye’nin millî geliri bugünkünden varsayalım ki yüzde 20 daha yukarı bir noktaya konduğu anda, bizim bu varsayımımız da değişiyor. Dolaylı vergilerin gerçekten ekonomi üzerindeki yükü, reel yükü belki OECD ortalamalarına gelmiş olur; ama, şu anda şu bir gerçektir, dolaysız vergilerin içerisinde tabîî ki uluslar arası kıyaslamalarda sosyal güvenlik primleri girer, bu kıyaslamaya göre de, Türkiye’de dolaylı vergilerin oranı yüksektir, bunu kabul edelim. Sayın Bakan “kıyaslamayı böyle yapmak lazım” dedi. Doğru, uluslar arası kıyaslama öyledir; ama, dolaylı dolaysız vergiler şeklinde bugüne kadar kıyaslama yapıldı, bütçeler o şekilde sunuldu, hükümetimiz de bugüne kadarki bütçeleri öyle sundu. Doğal olarak kıyaslama öyle yapılıyor; ama, Sayın Bakanın dediği gibi de yapsak, yine, Türkiye durumu şu andaki rakamlara, millî gelire göre kurtarmıyor dolaylı vergilerin ağırlığı yüksek. O iki nedenden geliyordu. Birinci neden, dolaysız vergiler olması gereken düzeyde değildi biliyorsunuz, birinci temel nedeni oydu. İkinci nedeni de, millî gelir hesaplamasına ilişkin sorundu.

Vergilerle gelir dağılımı düzeltilebilir mi; tabii ki, vergiler, gelir dağılımını düzeltmenin en önemli araçlarından birisidir değerli arkadaşlar. Maliye politikası içerisinde vergi politikası gelir dağılımına müdahale etmenin en önemli aracıdır; ama, vergi politikasıyla, maliye politikalarıyla yoksulluk azaltılabilir mi dersiniz, hayır, bu ayrı. Yoksulluğun azaltılması, maliye politikasının konusu değildir; ama, gelir dağılımına, tabii ki, vergilerle müdahale eder. İşte özel indirim dediğimiz, ücretlilerde ayrı tarife dediğimiz müesseseler hep gelir dağılımına hükümetin müdahalesidir, artan oranlı tarife nedir; gelir dağılımına müdahale etmektir, çok kazananın çok vergi alacağını diyor. Bu da bugün tartışılıyor. Bazı ülkeler tek oranlı gelir vergisine gitti, gidiyor Amerika'da tartışılıyor belki gidecekler. Tek oranlı gelir vergisi. Neden; çünkü, artık, vergi rekabeti kavramı var. Bütün ülkeler sermaye için daha uygun bir yatırım ortamı sağlamak için birbiriyle rekabete girmiş durumda. Bu da kendisini özellikle Kurumlar Vergisi oranları olmak üzere vergi oranlarında indirim olarak gösteriyor, âdeta vergi rekabeti, vergi adaleti çelişkisini, tartışmasını dünya da yaşıyor. Acaba vergi rekabeti, vergi adaleti kaygısını ikinci plana itti mi?!

Ben, Sayın Başbakanın bugün açıklamış olduğu vergi indirim paketine ilişkin bir kısa değerlendirme yapmak istiyorum. Kurumlar Vergisi oranının yüzde 30'dan yüzde 20'ye indirileceğini ifade ettiler.

MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) – Yüzde 20'ler civarına.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – 20'ler civarı mı?

MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) – Evet.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Peki, 20'ler civarı. Bunun karşılığında yatırım indirimi uygulamasına son verilecek.

Değerli arkadaşlar, hatırlayacaksınız, bu hükümet döneminde yatırım indirimine ilişkin bir yasayı görüşüp kabul etmiştik. Ben yatırım indiriminin hükümet tasarısında olan şeklini görünce şunu önermiştim Maliyeci arkadaşlarımız hatırlayacaktır, komisyondaki arkadaşlarımızın da belki bir kısmı hatırlayabilir: Bu olmadı dedim, yatırım indirimini mademki bu kadar geniş kapsamlı yapıyoruz, o zaman, gelin, yatırım indirimini kaldıralım, Kurumlar Vergisi oranını da yüzde 20'den daha aşağıya çekelim. Ne kadar aşağıya çekebiliriz onun hesabını yapar Maliyeci arkadaşlar. Daha düşük oranlı basit bir Kurumlar Vergisi yapalım diye ben kişisel olarak öneride bulunmuştum; o zaman kabul görmemişti ve şunu da söylemiştim: Bu Meclis, bu komisyon iki yıl geçmeden yatırım indirimini kaldırıp, Kurumlar Vergisi oranını düşüren bir tasarımı tartışacaktır. İşte, benim dediğimi hükümet iki yıl gecikmeyle getiriyor. Benim hükümete önerim, bu sıralarda, muhalefet sıralarında söylenenleri; yani, kulak ardı etmeyip de, gerçekten, can kulağıyla dinleyip buna kulak vermesi.

Geçen gün, Genel Kurulda bir altın borsa yatırım fonlarına ilişkin bir öneride bulundum. Değerli arkadaşlar, Türk vergi sisteminde altındaki değer artışı vergiye tabii midir; hayır. Altını aldınız evinize koydunuz. Peki, gelin bir yatırım fonu kursun yatırımcılar. Burada sadece yatırım fonunda sadece altın olsun, bunun katılma belgesini vatandaş alsın. Cumhuriyet altını almak için illa kuyumcuya gitmesin. Aracı kuruma telefon etsin, şu kadarlık altın alıyorum. Aldın, eve getirdin, sakladın, satmak için tekrar kuyumcuya gittin; bunu koyalım. Belki zamanları yoktu arkadaşlarımızın inceleme olanağı olamadı; ama, yani, benim söylediğime iki yıl sonra gelmeyin Sayın Bakan.

CEMAL UYSAL (Ordu) – Zamanı yeni geldi.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) – O sizin kerametiniz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Efendim hayır, hayır.

Siz, el yordamıyla bulmaya çalışıyorsunuz hükümet olarak. Muhalefete biraz kulak verseniz, bu sıralardan çok güzel öneriler çıkıyor size.

Sonuca bağlayayım Sayın Başkan, şimdi burada bitmiyor. Yüzde 20'ler civarına bu oranın indirilmesi doğru, güzel, ben kişisel olarak bunu doğru buluyorum. Daha basit bir sistem. Yatırım indirimini kaldırıyorsunuz, demirbaş aldım yatırım indirimine tabi mi, değil mi, işte gerek yok; tek oranlı bir sistem, güzel.

Bunun tamamlayan ikinci adım, Sayın Başbakanın açıklamalarına göre Gelir Vergisi tarifesindeki dilim sayısını 5'ten, 4'e indiriyor. En yüksek oranı da yüzde 40'tan, 35'e indiriyor. Zannediyorum ücretlilerde ayrıca 35'ten, 30'a inme yok; tek bir tarife.

Şimdi, bu da yatırımcı açısından iyi arkadaşlar; ama, şu temel soruya hükümetin cevap vermesi gerekiyor. Bu hükümet kurulduğunda acil eylem planında ve hükümet programında şunu taahhüt etti: Özel indirim kademeli olarak artırarak asgarî ücret seviyesine çıkaracağız. Özel indirim nedir; ücretliler yararlanır. Hükümetin ilk icraatı, özel indirim yok etmek oldu. Gelir Vergisi tarifesinde ücretlilerin vergi tarifesi yüzde 15'ten başlıyor, diğerlerinin ki yüzde 20'den başlıyor; o kalmıştı ücretlilerin bir miktar yararlandığı; şimdi o kaldırılıyor.

Sayın Bakan sormak istiyorum, yani, tamam emek üzerinde ağırlaşan yük meselesi bütün vergi sistemlerinin sorunudur; ama, o ülkelerin hemen hepsinde ücret gelirlerine sağlanan bir özel indirim vardır. Siz uluslararası eğilimi takip ediyorsanız ücretlilere de bir şey vermek zorundasınız. Siz ücretlilerin elindekini alıyorsunuz. Dolaylı bir yararı vardı, yararlandığı bir şey vardı. Sermaye gelirleri biraz daha yüksek oranlı vergileniyor, ben daha düşük oranlı bir vergi ödüyordum diyordu ücretliler; siz şimdi onu alıyorsunuz. Şimdi, bayram diye ilan ettiğiniz indirim herkes için bayram olması lazım; ama, siz sadece bir kesim için bayram ilan ediyorsunuz. Bakın, onu olumlu buluyorum, yatırımcı gelsin, Türkiye'nin sermayeye ihtiyacı var; ama, o zaman ücretliye bu tasarıya derhal hükümet özel indirim dahil etmek zorundadır. Ücretliye özel indirim dahil etmediğiniz zaman o tasarının toplum tarafından kabullenilmesi mümkün değildir. Çoğunluğunuz var getirirsiniz; ama, demokrasiyle vergi bağlantısını kurarken o çoğunluk diktatörlüğü olur, çoğunluğun diktası olur, çoğunluğun hegemonyası olur; çıkarırsınız ama, demokratik olmaz, toplum bunu kabul etmez. Toplumda, Parlamentoda çıkan her yasa demokratik değildir değerli arkadaşlar. Meşruiyet diye bir sorun var. Meşruiyet o sivil toplum dediğimiz alanda devlet ve piyasalar dışındaki o geniş alanda toplumun, kitlenin, bireyin, ailenin, sivil toplum örgütlerinin olduğu o geniş alanda hükümetlerin aldığı kararlar kabul görüyorsa o kararlar meşru olur. Sizin bu kararınız bir yanı eksik bir karardır, aksak total bir karardır. Bu karar meşru olmaz.

Toparlıyorum Sayın Başkan, son cümlelerimi müsaade ederseniz ifade ediyorum.

Şu vergi harcamalarıyla ilgili bir değerlendirmede bulunmak istiyorum. Bu hükümet denizcilik sektörüne ÖTV'siz akaryakıt uygulamasını getirdi. Bu uygulamayı getirirken bunun kontrol edilebilirliği son derece önemliydi; yani, böyle bir uygulamayı tabî ki hükümet getirebilir; ama, bu uygulamayı kontrol etmek gerekir. Bu uygulama münhasıran tabî ki Gelir İdaresinin kontrol edebileceği bir olay da değildir; tüm kamunun, tüm bu konudaki ilgili kurumların görevli olduğu bir kurumdur; ama, ben Ulaştırma Bakanının burada bütçesini dinledim, verdiği rakamlara göre 2004 ve 2005 yılında yaklaşık olarak 500 milyar Yeni Türk Liralık bir vergiden vazgeçmiş hükümet, ÖTV'den vazgeçmiş. ÖTV'siz akaryakıt veriyor denizcilik sektörüne. Bunun bir hedefi olmalıydı değil arkadaşlar; yani, gelişigüzel indirim yapılmaz. Bir indirim yapıyorsunuz, yani, denizcilik sektörünün cebine biraz para koyalım değildi bunun anlamı. Neydi bunun anlamı; yük taşımacılığında büyük bir artış sağlayacaktık. İşte 2006 yılı programı burada, yük taşımacılığında azalış var; rakamları vereyim size. 2006 yılı programı

Devlet Planlama Teşkilatının rakamları: Yük taşımacılığı yurtiçi 2003 yılı 5 300 -herhalde milyon ton- 2004 yılı 5 350; 2005 yılı 5 095 yani, ÖTV'siz akaryakıt vermişiz, yük taşımacılığında azalış var. Efendim Devlet Planlama Teşkilatı...

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Tahminî...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Efendim yılsonu gerçekleşme tahminî. Yıl içindeki gelişmelere göre bir tahmin yapıyor. Ne diyoruz, bu bütçenin, şu varsayımların, cari açık varsayımı yanlış. Ne diyor Sayın Babacan “hayır doğru.” Sayın Abdülatif Şener “hepsi doğru” diyor. Kaldı ki, önceki yıl gelişmeleri de var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son cümlelerim dediniz ama, cümleler bitmiyor. Lütfen, son cümle...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Tamam toparlıyorum Sayın Başkan.

Bakin yolcu taşımacılığında da azalış var. Yurtiçi yolcuya bakıyorum: 2003'te 12 milyon, 2004'te 11 milyon, 2005'te yok. Devlet Planlama Teşkilatı da bunu üçtür konuşuyorum, bana olmayan 2005 tahminini hâlâ getirip vermiş değil. Planlama acaba bir açıklamayı da milletvekiline yapmayacaksa, acaba o sıralarda niye oturur onu da bilmiyorum. Yurtdışı taşımacılığı 2003 yılı 15 milyon, 2004 yılı 13 milyon.

Bir de şu var değerli arkadaşlar, Türkiye'de biliyorsunuz yatların çok büyük bir kısmı şirket adına kayıtlıdır. Ticaridir; yani, marinalarda gördüğümüz yatların çok büyük kısmı şirket adına kayıtlıdır. Bütün o yatlar, ÖTV'siz akaryakıt alıyor; yani, bizim verdiğimiz 500 trilyonun ne kadarının o yatlar tarafından kullanıldığını ben merak ediyorum. Bu uygulamayı Sayın Bakanım hükümet gözden geçirmelidir. 500 milyar Yeni Türk Liralık vazgeçme karşılığında bu sektör şu rakama göre Türk ekonomisine hiçbir şey vermemiştir.

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – Yük taşımada artış var.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Yük taşımada da yok. Efendim, söyleyin nerede var?

HALİL AYDOĞAN (Afyonkarahisar) – 593 220...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Efendim yurtdışı ayrı. Yurtdışına ayrı ÖTV'siz akaryakıt alıp gidiyor benim bildiğim; onu saymıyorum. Yurtiçini veriyorum.

Ayrıca yurtdışını alalım: 680 bin 2004; 2005 yılı 650 bin. Tersanelerimiz dolu gemi yapıyoruz. Yani, bu kadar vergiyle kaç tane okul yapabiliydik, kaç tane hastane yapabiliydik veya denizcilik sektörünü eğer geliştireceksek bu sektöre acaba farklı bir teşvik mi vermeliydik? Bu sektöre devletin verdiği olağanüstüdür. 98'de 240 milyon dolar, Emlak Bankın teminat mektubuyla gidip Alman Bankasından kredi almıştır tek imzayla bu sektör. Vadesi geldiğinde sektör ödememiştir, Hazine bunu Alman Bankasına ödemiştir. Şimdi, bu hükümet döneminde bu 240 milyon dolarlık kredi borcu yeniden vadelenmiştir sektörden tahsil edilmemek adına. Sektöre kolaylık adına diyemeyeceğim; çünkü, ÖTV rakamları sektöre verilen kolaylığın nerelere gittiğini gösteriyor.

Söyleyeceğim daha çok şey var ama, zaman yetmiyor. Sayın Başkanın müsamahası için teşekkür ediyorum.

Dinlediğiniz için hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Görüldüğü gibi, bu bütçelerdeki cari harcamalar, transfer harcamaları, yatırım harcamaları gibi ayırımın 5018 sayılı Kanunla kaldırılmadığını, tam tersine eskisinden daha kötü olarak

kurumsallaştırdığını görüyoruz. Bakın, şimdi Maliye Bakanını bütçenin sorumlusu olarak burada görüyoruz, birçok arkadaşımız talepte bulunuyor; ama, defif Sayın Maliye Bakanının sorumluluğunda değil, transfer harcamaları değil; birisi Tarım Bakanında, birisi Hazine Müsteşarlığından sorumlu bakanda. Esasında, o yapılan düzenlemenin bu yönüyle ne kadar eksik kaldığını görüyoruz. Şimdi, bu vesileyle ben de, arkadaşlarımız değiştiği için fındığa değinmek istiyorum, Sayın Bakan da, eğer kulak verebilirse.

Sayın Bakanım, fındıkla ilgili konu, ilgili bakanlıkların bütçelerinde dile getirildi; ama, konu gerçekten önemlidir. İki nokta var. Bir, Tarım Bakanlığı zarar tespiti yaptı, bu zararın 296 trilyon lirasını ödeyeceğiz dedi. Geçen yıl sonu yüzde 15'i ödendi, geriye 252 trilyon lira kaldı; bu yıl bütçesinde ödenmesi gerekiyordu, bu bütçede ödenmedi. Olmadığını gördük, zamanında önerge verdik, kabul görmedi. Dün, Hazineden Sorumlu Sayın Bakana bunun sorusunu sorduk. Tabî ki, her zamanki gibi yanıtını alamadık, o malum bir şey, bu bir. 2006 bütçesinde de bu yok Sayın Bakanım.

İki: Fiskobirlik defiften kredi istiyor, kaynak değil hani, pamuk gibi, şu gibi bize kaynak verin değil, defiften bana borç verin diyor. Hani borç aldım, üstüne yattım meselesi değil. Onu vermiyorsanız, bankalardan kredi alayım diyor. Özel sektör bankalara gidiyor; ama, Sayın Başbakanın fındıktan sorumlu danışmanı, maalesef, özel bankalardan kredi almasını engelliyor.

Değerli arkadaşlar, bu bir gerçek.

MALİYE BAKANI KEMAL UNAKITAN (İstanbul) – Danışman nasıl etkiler?

MEHMET ÂKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Sayın Bakanım, onu sektörü, lütfen, açıp dinleyin, hangi konuşmaların, kimlerle nasıl cereyan ettiğini sizlere aktaracaklardır. Bu engelleniyor. Sayın Bakanım, bir Karadeniz Bölgesini ilgilendiren konudur, bunu sizin dikkatinize, takdirinize sunuyorum.

Soracağım sorular şunlar: Vergi indirim projesini Sayın Başbakan açıkladılar, Kurumlar Vergisi yüzde 30'dan 20'ye iniyor; Gelir Vergisi tarifesi de tek tarifeye iniyor ve dilim sayısı azaltılıp, yüzde 15'ten başlayıp yüzde 35'te biten dört dilimli bir tarife oluyor. Siz yokken ifade etmiştim, tekrar onları söylemeyeceğim tabî ki, ancak şunu hemen söyleyeyim: Bir, ücretlilerin yararlandığı özel indirim zaten kaldırılmıştı; ama, ikili tarife ayırımına son verilmek suretiyle ücretliler için düşük oranlı Gelir Vergisi uygulamasına da son vermiş oluyorsunuz.

MALİYE BAKANI KEMAL UNAKITAN (İstanbul) – Rakamlar burada.

MEHMET ÂKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Sayın Bakanım yapmayın! Eskiden, bakın eskiden iade vardı, özel indirim vardı, iki tarife vardı, bunların üçü de vardı. Siz ilk geldiniz, özel indirimi yok ettiniz, şimdi farklı tarifeyi yok ediyorsunuz, kala kala iade kaldı. Bunu, eğer...

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, sorularınızı alacağız.

MEHMET ÂKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Şimdi soruma geliyorum: Kurumlar Vergisindeki ve Gelir Vergisindeki bu indirimin, şüphesiz bütçeye bir maliyeti var. Sayın Başbakan veya sizin belki açıklamanız, bilemiyorum, 2006 bütçesinin bunlar dikkate alınarak yapıldığı yönündeydi; ama, ben bütçe rakamlarına bakıyorum, Gelir Bütçesi rakamları öyle söylemiyor. Vergi yüküne bakıyorum, 2005 yılı yüzde 24,7 toplam, 2006 yüzde 24,6 sadece iadeler dahil. Tüm vergilileri brüte alalım, 2005 27,2, 2006 27,1. Bir kere vergi yükünde bir düşüş yok, o 0,1 önemsiz bir oran, onu ihmal ediyorum. Kurumlar vergisi hâsılatına geliyorum, sizin rakamlarınız, 2005'ten 2006'ya Kurumlar Vergisi hâsılatının nominal olarak yüzde 12,9 oranında arttığı görülüyor, yani reel bir artış var; çünkü, 11,3'tür biliyorsunuz nominal artış, 12,9 artıyor, 1,6'lık bir reel artış var. GSMH oranlarına bakıyorum, 2005 Kurumlar Vergisinin oranı yüzde 2,3, 2006 yüzde 2,3, yani Kurumlar Vergisi hâsılatında bir azalış öngörmüyorsunuz. Gelir Vergisi hâsılatı aynı şekilde, rakamları vermeme gerek yok, bir azalış

öngörmüyorsunuz; toplam vergi yükünde bir azalış söz konusu değil, o zaman siz, bu indirimleri 2006 yılı Gelir Bütçesine yansıtmış değilsiniz.

MALİYE BAKANI KEMAL UNAKITAN (İstanbul) – Yansıttık.

MEHMET ÂKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Efendim, yansıttıysanız, o zaman sizin bu azalış nedeniyle, oran indirimleri nedeniyle ilave düşündüğünüz vergi önlemleri var demektir. Bu azalışın bir kısmını yatırım indiriminin kaldırılmasıyla telafi edersiniz, ancak hepsini telafi etmeniz mümkün değildir. Yüzde 30'u belki yüzde 25'e indirirsiniz, 24'e indirirsiniz, 26'ya... Bunun oranı nedir bilemiyorum; ama, yatırım indirimini kaldırma karşılığında vergi gelirinde bir azalma olmaksızın yüzde 20'ye oran indirmeniz mümkün değildir Sayın Bakanım, eğer rakamları verirsiniz.

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, soru sormak için söz verdim; ama...

MEHMET ÂKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Sayın Başkan, soru soruyorum. Bakın, ama, efendim soruyorum, bu oran indirimleri gelir bütçesine yansıtılmış değildir; siz yansıtıldığını söylüyorsunuz, bunun açıklamasını istiyorum doğal olarak.

İkinci sorum şu bununla ilgili: Bunun yerine şunu yapsaydınız daha doğru olmaz mıydı? Yatırım indirimini kaldırmak karşılığında Kurumlar Vergisini oranında işte yine indirmek, vergi gelirinde azalma olmayacak noktada bir oranı uygulamak; ama, asıl istihdam üzerindeki vergi yükünü azaltmanız daha doğru bir teşvik olmaz mıydı özel sektör için, aynı zamanda ücretliler için de bir teşvik olurdu. Biliyorsunuz, istihdam üzerindeki vergi yükünde imalat sanayinde biz OECD birincisiyiz, yüzde 42'ler düzeyindedir bizim toplam vergimiz, OECD ortalaması yüzde 26-27 düzeyindedir, yaklaşık 15 puan daha yükseğiz. Bunu indirmeniz daha anlamlı olmaz mıydı?

Son sorum da şu: Oran indirimi nedeniyle Türkiye'nin rekabette bulunduğu ülkelerdeki oranları da dikkate alarak ki, yani, kâr payı üzerindeki toplam vergi yükü itibarıyla bir kıyaslama yaparsak, bu oran indirimimiz, bizim vergilemediğimiz kazancın vergisinin bir başka ülke hazinesi tarafından vergilenmesi gibi bir sonuç çıkabilir mi? Acaba, bu indirimde bu hesaplama dikkate alındı mı, bu değerlendirme yapıldı mı?

Teşekkür ederim.